

Bilaga O5

Uppföljning lex Sarah 2026

Halvårsrapport lex Sarah T2 2026

Bakgrund

Södermalms stadsdelsförvaltning redovisar arbetet med lex Sarah till nämnden två gånger per år.¹ I bilaga till tertialrapport 2 görs en statusredovisning för första halvåret medan bilagan till verksamhetsberättelsen också innehåller trender och analys av hela årets arbete med lex Sarah.

På Södermalm är lex Sarah en integrerad del i det systematiska kvalitetsarbetet och förvaltningen har ett lex Sarah-team som arbetar med utredning, uppföljning, utbildning och utveckling av lex Sarah. Teamet har medlemmar från sociala avdelningen, äldreomsorgsavdelningen samt stab- och kansli.

Lex Sarah är samlingsnamnet för den skyldighet som verksamma inom socialtjänsten har att förebygga, rapportera, utreda och åtgärda missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden i verksamheten. Bestämmelserna finns i socialtjänstlagen (SoL) och i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Lex Sarah ska säkerställa att den enskilde får insatser av god kvalitet och skyddas från missförhållanden.

Rapport enligt lex Sarah

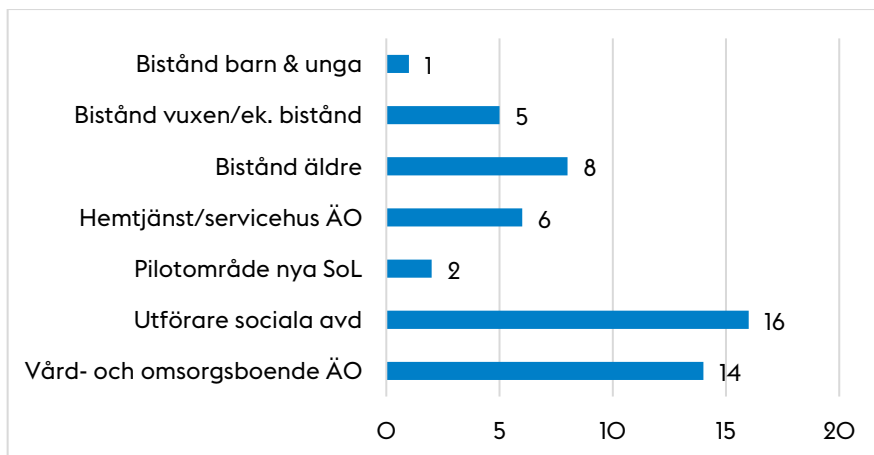
Alla anställda, uppdragstagare, praktikanter eller motsvarande under utbildning och deltagare i arbetsmarknadspolitiskt program inom SoL- och LSS-verksamhet har skyldighet att rapportera missförhållanden.² Därutöver är lex Sarah en bra möjlighet att bidra till god kvalitet i den egna verksamheten. Förhållningssätten kring lex Sarah är öppenhet, lärande och Stockholmarnas fokus. Förvaltningen strävar efter en tillåtande avvikelsekultur där medarbetare och chefer känner sig trygga att rapportera. Det är förankrat i organisationen att det är händelsen som drabbat eller riskerat att drabba den enskilde som utreds och att ingen letar syndabockar. Södermalm är den nämnd i Stockholms stad som rapporterar och utreder flest lex Sarah. Förvaltningen bedömer att detta är en positiv effekt av den tillåtande avvikelsekulturen snarare

¹ Delegationsbeslut i lex Sarah-utredningar anmäls löpande till nämnden

² SOSFS 2011:5 2 kap. 1 §

än att det finns fler potentiella missförhållanden på Södermalm än hos andra nämnder.³

Mellan januari och juni 2026 har 52 lex Sarah-rapporter gjorts av förvaltningens verksamhet i egen regi. Nedan framgår fördelningen mellan verksamhetsområden.

Förvaltningen har fått information om tolv lex Sarah från enskild regi och en lex Sarah från annan förvaltning under samma period.

Fortbildning

Information om skyldigheten att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden ska ges till den som omfattas av skyldigheten när hen påbörjar en anställning, ett uppdrag, en praktikperiod eller liknande. Informationen ska därefter ges återkommande.⁴ För att säkerställa att medarbetare och chefer har tillräcklig kunskap kring lex Sarah ska alla medarbetare inom SoL- och LSS-verksamhet genomföra stadens gemensamma webbutbildning. Under första halvåret har 69 genomförda utbildningar registrerats i webbportalen. Lex Sarah-teamet har genomfört fem fortbildningstillfällen à två timmar varav två för handläggare, två för utförarpersonal och ett för chefer. Totalt 108 medarbetare och 15 chefer deltog på fortbildningstillfällena som hölls i förvaltningens egna lokaler i februari och mars 2026 med lex Sarah-teamet som utbildare.⁵

Utredning enligt lex Sarah

På Södermalm används lex Sarah-utredningarna i förvaltningens arbete med ständiga förbättringar samt för att säkerställa rättssäkerhet, likställighet och kontinuitet. Genom att utreda och

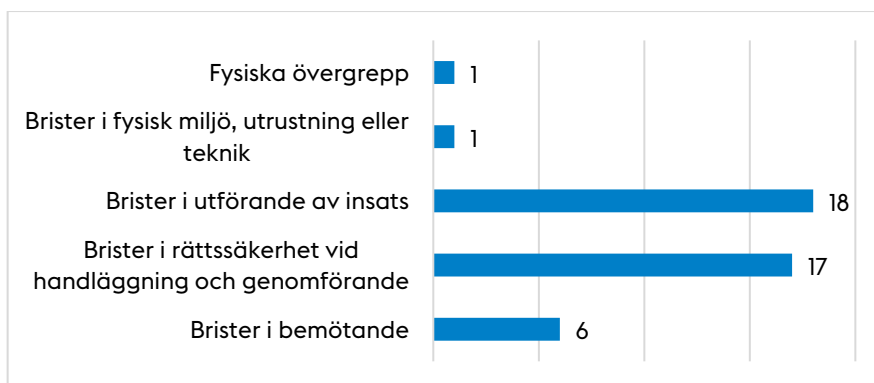
³ Olika nämnder har också olika mycket verksamhet i egen regi.

⁴ SOSFS 2011:5 2 kap. 2 §

⁵ I siffran ingår även studenter med verksamhetsförlag utbildning (VFU) på Södermalms stadsdelsförvaltning som erbjuds möjligheten att delta

åtgärda brister skapas större trygghet och högre kvalitet i verksamheten till gagn för enskilda i behov av stöd.

Mellan januari och juni 2026 har 42 beslut fattats i lex Sarah-utredningar. Tio av dessa beslut avser rapporter från 2025. Nedan framgår vilken typ av missförhållande som enskilda drabbats av i förvaltningens egen regi.^{6, 7}

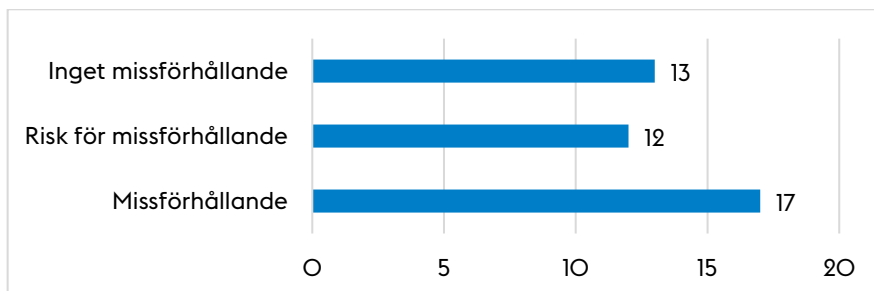
Inom förvaltningen utreds alla lex Sarah-rapporter. Utredningen görs i stadsgemensamma mallar och ska ge underlag så att delegaten kan avsluta utredningen med ett beslut. De beslut som kan fattas är att:

- Det var inte ett missförhållande eller en påtaglig risk för missförhållande.
- Det var ett missförhållande eller en påtaglig risk för missförhållande.
- Det var ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande och ska anmälas till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Enligt delegationsordningen är det avdelningschef på äldreomsorgsavdelningen respektive sociala avdelningen som fattar beslut att avsluta lex Sarah-utredningar. Samtliga beslut anmäls till nästkommande nämnd. Nedan framgår vilka beslut som fattats under 2026.

⁶ Ett rapporterat missförhållande kan bestå av flera typer av brister och/eller övergrepp. Typen av missförhållande som utredningen visar är därför fler än antalet beslut som fattats.

⁷ Siffrorna inkluderar rapporterade händelser som efter utredning inte bedömts ha varit av sådan art att de motsvarar rekvisiten i lex Sarah. Dessa händelser är istället avvikelser som också hanteras i det systematiska kvalitetsarbetet.

Förvaltningen har fått information om att verksamhet i extern regi fattat beslut i elva lex Sarah-utredningar som rör enskilda från Södermalm under perioden.⁸ Åtta av dessa avser äldreomsorg, en LSS-verksamhet och två beroendevård. Två lex Sarah-utredningar i extern regi har anmälts till IVO, båda avsåg äldreomsorg. De beslut om att anmäla till IVO som verksamhet i extern regi fattar anmäls till nämnden.

Utveckling

Lex Sarah-teamet har under perioden haft en gemensam planeringsdag. Vidare har teamet deltagit i stadens nätverk för lex Sarah-utredare.

Intern kontroll

Lex Sarah hanteras i nämndens väsentlighets- och riskanalys. Genom systematisk riskhantering kan missförhållanden som drabbar enskilda förebyggas, upptäckas och åtgärdas. Nämnden har en tydlig systematik för lex Sarah-arbetet. Riskvärderingen visar att processen inte behöver hanteras i nämndens internkontrollplan.